

PROTOKÓŁ

**z IV spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy
przeprowadzonego w ramach opracowania projektu Planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Moczary PLH180026,
odbytego w dniu 22 grudnia 2015 r.**

Spotkanie, którego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie, odbyło się w pensjonacie „Villa Neve” w Ustrzykach Dolnych. Było to czwarte spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy. Wstępnie przewidywano przeprowadzenie trzech spotkań. O potrzebie zwołania czwartego spotkania podjęto decyzję w trakcie trzeciego spotkania, z uwagi na mnogość tematów do przedyskutowania. Pozwoliły one wszystkim zainteresowanym stronom na aktywne uczestnictwo w procesie sporządzania projektu Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH180026 Moczary. Stanowi on element projektu: 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz ze wzmocnieniem instytucji sprawującej nadzór nad obszarami Natura 2000 w województwie podkarpackim”, w ramach którego obecnie opracowywane są plany zadań ochronnych dla 17 obszarów siedliskowych.

Na trzecim spotkaniu dyskutowano nad treścią zapisów dotyczących zagrożeń, celów działań ochronnych i samych działań ochronnych w odniesieniu do przedmiotów ochrony (ośmiu siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy siedliskowej w typach: 6430, 6510, 7140, 7230, 9110, 9130, 91D0, 91E0 oraz czterech gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy siedliskowej: poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*, kumaka górskiego *Bombina variegata*, traszki karpackiej *Triturus montandoni* i bobra europejskiego *Castor fiber*). Przedstawiono również propozycję uznania za przedmioty ochrony jednego siedliska przyrodniczego (9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach) oraz jednego gatunku mchu (1386 bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*), rozważano też zasadność wnioskowania uznania za takowe innych gatunków i siedlisk przyrodniczych.

PROGRAM SPOTKANIA:

- Dyskusja nad zapisami dokumentacji PZO,
- Propozycje zmian i uzupełnień w dokumentacji,
- Ustalenie zakresu prac do wykonania po IV spotkaniu, a przed wyłożeniem do publicznego wglądu i po nim.

PROWADZĄCY I PRELEGENCI:

Barbara Antosyk – kierownik projektu, przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie,

Bogumił Dąbek – zastępca dyrektora Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Przemysłu,

Dorota Rogala – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Sękocinie Starym, Oddział w Przemysłu - przedstawiciel BULiGL Oddział w Przemysłu, wykonawcy projektu Planu zadań ochronnych dla obszaru PLH 180026 Moczary,

Stanisław Kucharzyk - ekspert botanik – fitosocjolog,

Antoni Derwich – ekspert teriolog.

UCZESTNICY:

Paweł Ruciński – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Sękocinie Starym, Oddział w Przemysłu - koordynator Projektu z ramienia BULiGL Oddział w Przemysłu, wykonawcy projektu Planu zadań ochronnych dla obszaru PLH 180026 Moczary,

Krzysztof Hajduk - przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie,

Krzysztof Gąsior - Urząd Miejski w Ustrzykach Dolnych,

Kazimierz Czaja – Starostwo Powiatowe w Ustrzykach Dolnych,

Artur Ważny – Starostwo Powiatowe w Ustrzykach Dolnych; Bieszczadzkie Stowarzyszenie Rolników

Józef Kołodziej - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Biuro Powiatowe w Ustrzykach Dolnych,

Kamil Grałek – RDLP w Krośnie,

Kazimierz Suchy - Nadleśnictwo Ustrzyki Dolne,

Stanisław Lach - Nadleśnictwo Ustrzyki Dolne,

Ryszard Dziejicki - Nadleśnictwo Ustrzyki Dolne,

Piotr Trokowski – Bandrów, – rolnik,

Wiesława Cieć – rolnik, Bandrów,

Piotr Klub – rolnik,

Przedstawiciel Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze (nie podpisany na liście obecności).

PRZEBIEG SPOTKANIA

Spotkanie rozpoczęła Pani Barbara Antosyk przywitaniem zebranych. Przypomniała powody zwołania dodatkowego IV spotkania ZLW. Poinformowała co będzie przedmiotem dzisiejszego posiedzenia (zmiany w zapisach dokumentacji PZO wynikające z ustaleń III spotkania oraz dalsza dyskusja nad zapisami dokumentacji). Dodała, że ze zmienioną po III spotkaniu wersją dokumentacji można było się zapoznać na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie. Jeśli zainteresowani nie zdążyli tego uczynić to nic się nie stało, ponieważ będzie ona przedstawiana i dyskutowana na dzisiejszym spotkaniu. Wyraziła nadzieję, że uda się wypracować ostateczną wersję zapisów. Przedstawiła harmonogram dalszych prac nad projektem PZO dla obszaru Natura 2000 Moczary zaznaczając, że protokół z IV spotkania ZLW oraz kolejna wersja dokumentacji zostaną zamieszczone na stronie RDOŚ. Na podstawie dokumentacji zostanie sporządzony projekt zarządzenia, który będzie udostępniony na stronie internetowej. Drobne uwagi będą mogły być uwzględniane do czasu oficjalnego wyłożenia do udziału społecznego projektu zarządzenia. Projekt zarządzenia musi być uzgodniony z wojewodą zanim zarządzenie zostanie ustanowione jako akt prawa miejscowego. Zaznaczyła, że spotkanie jest nagrywane celem sporządzenia protokołu. Poprosiła o podpisywanie się na liście obecności i przekazała głos wykonawcom PZO.

Pan Bogumił Dąbek zaproponował kolejność omawiania zagadnień (zagrożeń, celów i zadań ochronnych dla przedmiotów ochrony): gatunków, siedlisk nieleśnych oraz leśnych siedlisk przyrodniczych. Poprosił eksperta teriologia Pana Antoniego Derwicha o scharakteryzowanie zapisów dotyczących bobra europejskiego. Ten powiedział, że w stosunku do tego gatunku nie stwierdzono istotnych zagrożeń, celem działań ochronnych jest więc utrzymanie obecnego stanu zachowania i nie planowano zadań ochrony czynnej, a jedynie monitoring przyrodniczy. Dodał, że do tych zapisów na poprzednich spotkaniach nie zgłaszano uwag i zastrzeżeń. Zebrani zaakceptowali zapisy dotyczące omawianego gatunku.

Zagadnienia dotyczące dalszych gatunków stanowiących przedmioty ochrony referowała Pani Dorota Rogala. Odnośnie kumaka górskiego zapisano tylko monitoring przyrodniczy i pozostano przy jego częstotliwości co 5 lat. Działania przewidziano natomiast dla traszki karpackiej w postaci inwentaryzacji siedlisk rozrodczych. Zapisy dla obu gatunków płazów zostały zaakceptowane. Następnie dyskutowano nad działaniami ochronnymi dla poczwarówki zwężonej. Toczyła się ona wokół siedlisk jej występowania – na siedlisku przyrodniczym torfowisk zasadowych i przejściowych oraz poza nimi. Rozważano najlepszy sposób zapisu, aby nie odciąć właścicieli od możliwości dostępu do programów pomocowych. Wynikła również kwestia położenia części siedliska poczwarówki na gruntach leśnych Skarbu Państwa w zarządzie LP – na gruncie nieleśnym i na luce w drzewostanie. Chodziło o sposób zapisu oraz o zapewnienie środków na ochronę przez sprawującego nadzór nad Obszarem. Problem płatności za zabiegi ochronne na terenach w zarządzie LP zgłosił Pan Grałek; prosił o dodanie w kolumnie wyszczególniającej odpowiedzialnych za wykonanie: „po zapewnieniu środków”, jak przyjęto na III spotkaniu ZLW. Pani Dorota Rogala, wsparta przez panią Barbarę Antosyk, dowodziła, że taki zapis nie może się znaleźć w dokumentacji. Kwestionowała go GDOŚ przy innych PZO. Obie panie stwierdziły, że

proponowany zapis (bez dyskutowanego dopisku), w wystarczającym stopniu zabezpiecza interesy LP. Jeśli nie ma odpowiednich pakietów rolno-środowiskowych i nie ma przepisów prawa określających zadania LP i samorządów, działania będą finansowane na podstawie porozumienia z RDOŚ. Wykazane w dokumentacji koszty działań fakultatywnych to wskazanie dla RDOŚ jakie koszty muszą zabezpieczyć. Pani Rogala pytała, czy nie dodać użytkownika pastwiskowego w zadaniach obligatoryjnych dla poczwarówki. Pani Antosyk stwierdziła, że wykreślono ten zapis z uwagi na stanowisko eksperta, który stwierdził, że użytkowanie pastwiskowe dla siedlisk poczwarówki jest zdecydowanie nieodpowiednie. Pani Rogala twierdziła, że usunięcie użytkownika pastwiskowego z zadań obligatoryjnych dla poczwarówki spowoduje ograniczenie możliwości użytkowania gruntów przez właścicieli. Pani Antosyk stwierdziła, że po dyskusji na III spotkaniu ZLW zdecydowano się je usunąć, mając świadomość, iż po uzgodnieniach z GDOŚ może zaistnieć potrzeba ich dopisania. Ostatecznie ustalono jednak, że zapisy dotyczące działań obligatoryjnych zostaną zmienione tak by nie ograniczać sposobu użytkowania właścicielom.

Pani Antosyk powiedziała, że pozostała do omówienia kwestia numeracji siedlisk podnoszona na III spotkaniu ZLW. Sprawa jest bardziej skomplikowana niż sądzono. Numery działek nie będą załączane do dokumentacji. Będzie załącznik graficzny. Panowie ze Starostwa Powiatowego w Ustrzykach Dolnych domagali się wykazywania siedlisk przyrodniczych na tle działek ewidencyjnych. Argumentowali, że nie można zawrzeć umowy na działania ochronne bez lokalizacji na działkach ewidencyjnych. Pani Antosyk powiedziała, że do dokumentacji możemy zrobić wykaz działek, do zarządzenia – nie. Spytała panów ze Starostwa czy udostępnią dane ewidencyjne. Odpowiedzieli, że dane dotyczące konturów i numerów działek nie są utajnione. Po dyskusji Pani Antosyk stwierdziła, że wykonany zostanie załącznik do dokumentacji, po przekazaniu przez Starostwo powyższych danych. Stanowiska poczwarówki zostaną ponumerowane, aby można było odróżnić jej stanowiska na siedliskach przyrodniczych i poza nimi, w związku z odmiennymi możliwościami płatności. Ustalono, że numeracja płatów siedlisk dotyczyć będzie tylko i wyłącznie siedlisk poczwarówki.

Pani Rogala spytała, czy nie należałoby dopisać dodatkowo działań edukacyjnych w PZO Obszaru. Pani Antosyk stwierdziła, że można, jednak nie należy zbyt precyzyjnie ich określać, aby nie zamykać zakresu zadań (przewidywane są odrębne projekty dotyczące edukacji). Uzupełniła, że z dokumentacji zostało wykreślone dodatkowe zagrożenie dotyczące przeorywania łąk. Rolnik stwierdził, że są limity powierzchniowe, których nie wolno przekroczyć, ale ogólnie nie jest to zabronione. Pan Kucharzyk uzupełnił, że ostatnia interpretacja Ministerstwa Rolnictwa jest taka, że jeśli po przeoraniu łąki wysieje się trawy, nie jest to traktowane jako zmiana rodzaju użytkowania. Wyklucza to jednak udział w programach rolno-środowiskowych. Dodał, że na torfowiskach przejściowych programy rolno-środowiskowe nie dopuszczają wypasu. Ustalono, aby w zadaniach obligatoryjnych podać pełny zapis: kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe lub odkrzaczanie. Zdaniem eksperta zapis ten w obszarze Natura 2000 Moczary nic istotnego nie wnosi, bowiem nie były one nigdy wypasane z uwagi na bardzo silne uwilgotnienie.

Uzgadniano jeszcze działanie na torfowiskach zasadowych (stanowiących siedlisko poczwarówki oraz nie). Rozważano w siedlisku przyrodniczym poza siedliskami poczwarówki częstotliwość zabiegów oraz dopisanie użytkowania pastwiskowego w działaniach obligatoryjnych (ustalono, aby w siedliskach poczwarówki na gruntach prywatnych podać pełny zakres, a w uzasadnieniu uzupełnić, że dopuszcza się wypas ekstensywny). Pan Kucharzyk dodał, że na torfowiska są dopłaty i w związku z tym RDOŚ nie może zawierać umów na działania ochronne.

Pan Grałek wrócił do sprawy przepisów dotyczących płatności za działania ochronne na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych. Pytał, jakie konkretnie są to przepisy? Dopytywał, kto ma finansować działania obligatoryjne kiedy nie ma takich przepisów? Wyjaśniała Pani Antosyk. Działania obligatoryjne to działania obowiązkowe, a przypisane są właścicielowi gruntów, ale jej zdaniem nie ma instrumentów prawnych ich egzekwowania. Wskazują one konieczny dla ochrony kierunek działań, zmierzający do ich zachowania w niepogorszonej formie (nie przekształcania). Pan Grałek złożył uwagę, że zapis dotyczący podmiotu odpowiedzialnego jest niejasny/płynny jeśli chodzi o jednostki SP i samorządu terytorialnego i domagał się dalszych wyjaśnień. Pani Antosyk powiedziała, że zapis na razie zostaje. Jeśli sprawa wróci na etapie konsultacji społecznych, będzie sformułowana odpowiedź. Pan Dąbek zacytował artykuł 4 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, mówiący, że „organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.”. W związku z brakiem uwag dotyczących siedlisk nieleśnych Pani Antosyk zarządziła przerwę i zaprosiła zebranych na przygotowany posiłek.

Po przerwie przystąpiono do omawiania leśnych siedlisk przyrodniczych. Rozpoczęto od siedliska kwaśnych buczyn. Pan Dąbek odczytał przypisane im zadania ochronne. Zaproponował usunięcie z tekstu wielkości wskaźnika zadrzewienia (0,7), twierdząc, że może to zablokować wykonywanie cięć pielęgnacyjnych. Sugerował także usunięcie zapisu dotyczącego gospodarki martwym drewnem.

Pan Ruciński prosił o zastanowienie się nad tą kwestią twierdząc, że nie należy usuwać zapisu dotyczącego martwego drewna, ponieważ jest ono jednym ze wskaźników oceny stanu siedliska, a stwierdzona w trakcie inwentaryzacji jego ilość nieznacznie przekracza stan uznawany za właściwy. W trakcie dyskusji między panem Grałkiem a panem Rucińskim zaistniała kontrowersja dotycząca zakresu pojęciowego terminu „siedlisko przyrodnicze”, która pojawiała się także w trakcie III spotkania ZLW. Wymaga ona wyjaśnienia, gdyż rzutuje na tok dyskusji i zapisy PZO. Przedstawiciele Lasów Państwowych rozumieją siedlisko przyrodnicze jako tożsame ze zbiorowiskiem roślinnym i wzbraniają się przed umieszczeniem w zakresie doskonalenia gospodarki leśnej w siedliskach przyrodniczych zapisów dotyczących drewna martwego, uszkodzeń gleby podczas zrywki oraz ochrony siedlisk gatunków roślin i zwierząt. Tymczasem ustawa o ochronie przyrody w art. 5 zawiera następującą definicję: „siedlisko przyrodnicze – obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne”. Ryszard Kapuściński w „Ochronie przyrody w lasach”, książce zalecanej przez Generalną Dyrekcję Lasów Państwowych (PWRiL) stwierdza, że siedlisko

przyrodnicze to konkretny wycinek przestrzeni, posiadający swoją powierzchnię i granice oraz obejmujący podłoże geologiczne, glebę, szatę roślinną oraz faunę tego terenu. Pojęcie to jest zbliżone do powszechnie używanego w ekologii pojęcia ekosystemu. Siedlisko leśne natomiast, obejmujące warunki klimatyczne i glebowe biocenozy, zbliżone do pojęcia ekotopu a czasem z nim utożsamiane, to część ekosystemu, a więc również część siedliska przyrodniczego w rozumieniu Dyrektywy Siedliskowej, będącej formalną podstawą wyznaczania specjalnych obszarów ochrony Natura 2000. Część roślinna biocenozy, stanowiąca na danym terenie konkretne zbiorowisko roślinne, to również tylko część siedliska przyrodniczego. Przyjęta typologia siedlisk przyrodniczych nawiązuje do szeroko używanej klasyfikacji różnych typów ekosystemów opartej przede wszystkim na ich roślinności. Identyfikatorami geobotanicznymi poszczególnych typów i podtypów siedlisk przyrodniczych z Dyrektywy Siedliskowej okazały się określone zespoły roślinne wyróżnione przy użyciu metodyki fitosocjologicznej. Częścią ekosystemu leśnego, a więc i siedliska przyrodniczego, jest również martwa materia organiczna, stanowiąca element obiegu w nim materii i przepływu energii oraz siedlisko życia rozlicznych organizmów określanymi zbiorczym pojęciem saproksylobiontów. Niektóre z nich Wspólnota Europejska wyróżniła, uznając za przedmiot swego zainteresowania, poprzez umieszczenie w załączniku II do Dyrektywy Siedliskowej. Wskaźnikami stanu zachowania leśnych siedlisk przyrodniczych, wg przewodników metodycznych Monitoringu siedlisk przyrodniczych (Biblioteka Monitoringu Środowiska), są m.in. zasoby drewna martwego (ogółem i wielkowymiarowego) oraz tzw. mikrosiedliska drzewne/drzewa biocenotyczne. Definicje drzew biocenotycznych zawierają wspomniane przewodniki oraz obowiązująca w Lasach Państwowych Instrukcja ochrony lasu. W IOL termin „drzewa biocenotyczne” jest rozumiany szerzej niż w przewodnikach metodycznych, bo obejmuje także drzewa martwe (do tego szerszego zakresu odnoszą się zapisy PZO dotyczące ich pozostawiania do biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu). Pojęcie „siedlisko przyrodnicze”, jako daleko zbieżne z ekosystemem („mniej więcej to samo co ekosystem lub biogeocenoza”), przyjmowano w „Metodyce inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych”, wykonywanej w latach 2006-2007.

Przedstawiciel Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze pytał, czy w hodowli lasu będzie wykorzystywane odnowienie naturalne czy sztuczne. Pan Ruciński odpowiedział, że zasadniczo naturalne, a sztuczne uzupełniająco. Pan Grałek proponował, aby się odwołać do PUL, w którym jest zawarta większość zapisów dotyczących gospodarki leśnej. Pani Antosyk argumentowała, że nie można się odnosić do istniejących dokumentów, w tym do PUL, który z resztą obowiązuje na określony okres, nie tożsamy z okresem obowiązywania PZO. Pan Suchy kwestionował potrzebę zapisu dotyczącego martwego drewna, bo jego zdaniem mamy działać na rzecz siedliska przyrodniczego, a nie martwego drewna. Pani Antosyk odpowiedziała, że zasoby drewna martwego są elementem oceny stanu zachowania siedliska przyrodniczego. Dyskutowano nad zapisem dotyczącym pozostawiania fragmentów nienaruszonego drzewostanu w wysokości 5% powierzchni drzewostanów rębnych. Uzgodniono usunięcie części zapisu dotyczącego alternatywy pozostawiania 5% masy. Pan Suchy dopytywał, co oznacza „reprezentatywny” fragment drzewostanu? Wyjaśniała Pani Antosyk, że taki zapis był uzgodniony z Lasami Państwowymi.

Rozważano zapis „do biologicznej śmierci i naturalnego rozpadu”. Przedstawiciel Fundacji stwierdził, że chodzi o pozostawienie 5% nienaruszonych fragmentów „na zawsze”, a nie tylko na okres obowiązywania PZO; żeby w kolejnym PUL lokalizacja wybranych fragmentów nie była zmieniana.

Dla żyznych buczyn przyjęto analogiczne zapisy jak dla kwaśnych, z uzgodnionymi zmianami. Wypłynęła także kwestia podejścia do fragmentów siedlisk kwaśnych i żyznych buczyn nie będących pod zarządem Lasów Państwowych (w sumie około 2 ha). Proponowano, aby analogicznie jak dla łągów zapisać dla nich „gospodarowanie z zachowaniem areału i charakteru siedliska”. Przedstawiciel Fundacji proponował, aby dla fragmentów buczyn własności prywatnej dać odrębne zapisy. Pan Grałek wrócił do jaworzyn i kwestii stref buforowych. Proponował, aby ich nie było. Przedstawiciel Fundacji dopominał się o wyznaczenie buforu wokół nich, motywując ich wrażliwością i powoływał się na stanowisko w tej kwestii pana Bodziarczyka z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Pan Grałek argumentował, że z uwagi na wszystkie parametry stanu zachowania jaworzyn oceniane jako właściwe, nie widzi podstaw i potrzeby ich tworzenia. Przedstawiciel Fundacji obstawał przy swoim stanowisku. Pan Suchy twierdził, że ze strony gospodarki leśnej nic jaworzynom nie zagraża. Pani Antosyk proponowała, aby połączyć działania ochronne buczyn i jaworzyn. Pan Kucharzyk stwierdził, że dla jaworzyn największym zagrożeniem jest zmiana warunków mikroklimatycznych, natomiast okresowe wywroty drzew na niestabilnym gruncie są warunkiem ich trwania. Dodał, że jeden z dwóch płatów jaworzyn znalazł się w proponowanej przez Nadleśnictwo strefie przypotokowej. W istocie chodzi więc o ochronę drugiego płatu (o powierzchni 0,04 ha). Po wymianie zdań ustalono, że pozostawione zostaną bez wskazań gospodarczych. Będzie można do tego zapisu zgłaszać dalsze uwagi.

Odnosnie siedliska boru bagiennego wskazano jedynie potrzebę przesunięcia tablicy informacyjnej na obrzeże płatu. Zapisano pozostawienie bez wskazań gospodarczych. Następnie omawiano siedlisko lasów łągowych. Proponowano pozostawienie bez użytkowania (bez wskazań gospodarczych) lub użytkowania z zachowaniem areału i cech siedliska, bowiem część łągów leży na gruntach nieleśnych. Pani Rogala pytała o potrzebę uzupełnienia listy odpowiedzialnych za wykonanie zadań ochronnych, w związku z występowaniem części siedliska leśnego na gruntach niepaństwowych. Wróciła do zapisów dotyczących kwaśnych i żyznych buczyn poza zarządem LP.

Omówiono kwestię bezlistu bezokrywowego, proponowanego jako przedmiot ochrony. Założono dla niego wykonanie inwentaryzacji, po zatwierdzeniu jako przedmiot ochrony. Przedstawiciel Fundacji obstawał przy potrzebie wyznaczania wokół jego stanowisk stref ochronnych. Podkreślał, że w rozporządzeniu o ochronie gatunkowej jego siedliska są wyłączone z gospodarki leśnej. Pan Kucharzyk podkreślił, że w przypadku bezlistu trudno mówić o stałym siedlisku, dlatego tworzenie strefy nie ma większego sensu. Jego trwanie zapewnia raczej właściwa gospodarka leśna w jedlinach. Przedstawiciel Fundacji twierdził, że bezlist jest gatunkiem parasolowym, którego ochrona zapewnia trwanie szeregu innych gatunków. Leśnicy i pani Antosyk przychylali się do stanowiska pana Kucharzyka, że jego ochronę zapewnia właściwa ochrona siedlisk przyrodniczych. Ustalono przy tym konieczność skorygowania ceny przewidzianej na

inwentaryzację bezlistu, ponieważ była ona przewidziana w ramach ochrony siedliska przyrodniczego. Przedstawiciel Fundacji wrócił do kwestii ochrony siedliska źródlisk wapiennych, w szczególności uznania go za przedmiot ochrony. Pan Kucharzyk wyjaśniał, że wskazał jego obecność w Obszarze, jednak dał mu ocenę ogólną D, przede wszystkim z uwagi na brak aktualnie wydzielania się martwicy wapiennej.

Pani Rogała dopytywała, czy są jeszcze jakieś pytania dotyczące celów ochronnych. Pan Grałek zwracał uwagę na zapisy dotyczące bezlistu. Pytał również o numerację płatów siedlisk. Pani Rogała wyjaśniła, że numeracja płatów znajduje się na przekazanej warstwie shape w kolumnie [id_nr]. Pani Antosyk poinformowała, że dopytywała GDOŚ o możliwość przedstawiania numeracji płatów w PZO. Wyjaśniono, że możliwe są dwa sposoby, jednak przy operowaniu płatami konieczny będzie odpowiedni załącznik mapowy. Dyskutowano różnice między dokumentacją a zarządzeniem, szczególnie w zakresie dublowania się zagrożeń aktualnych i potencjalnych dla poszczególnych płatów po scaleniu zagrożeń do arealu siedliska. Ustalono potrzebę usunięcia dublujących się zagrożeń, ponieważ było to przy innych PZO kwestionowane przez GDOŚ i MŚ oraz wykazywane jako błąd wymuszający zmianę zarządzenia. Pani Antosyk powiedziała, że płyty będzie można zidentyfikować z GIS, zaś w zarządzeniu będzie to uproszczone. Pan Grałek dopytywał o powiązanie płatów siedlisk ze stanowiskami monitoringowymi. Pani Antosyk stwierdziła, że dodatkowo taka warstwa zostanie przekazana Lasom, po dostarczeniu przez Wykonawcę.

Pan Grałek wrócił do zagrożenia dotyczącego płazów w postaci likwidacji kałuż na drogach. Jego zdaniem drogi służą do ruchu pojazdów i muszą być w miarę potrzeb remontowane. Pani Antosyk wyjaśniała, że takie zagrożenie zidentyfikowano, natomiast nie zapisano żadnych działań. Zapis zwraca uwagę na problem w przypadku planowania modernizacji dróg. Przy ocenach oddziaływania na środowisko wskazane zagrożenia muszą być brane pod uwagę. Szukano kompromisu między ochroną płazów a utrzymaniem dróg w stanie przejezdnym. Pani Antosyk powiedziała, że nie da się tego zagrożenia pominąć. Pan Suchy obawiał się zablokowania remontów dróg, wykazywał problemy przy ewentualnych działaniach kompensacyjnych. Dyskutowano również nad zapisem dotyczącym potencjalnego rozjeżdżania osobników podczas ruchu drogowego.

Pan Grałek zgłaszał uwagi ogólne. Dopytywał o dane dotyczące członków ZLW. Pani Antosyk wyjaśniła, że usunięto je z wersji udostępnionej na stronie internetowej po interwencji wydziału odpowiedzialnego za ochronę danych osobowych. Pytał również o zawarte w dokumentacji informacje dotyczące danych powierzchniowych, w tym powierzchni Lasów Państwowych w Obszarze. Wyjaśniono, że dane w dokumentacji i SDF pochodzą z CORINE land cover, nie z inwentaryzacji. Dopytywał też o zapis zagrożenia dotyczący łągów. Wyjaśniono, że rozróżnienie dotyczy gruntów pod zarządem LP i prywatnych. Przedyskutowano też kwestię dotyczącą korekty granicy Obszaru. Pani Rogała stwierdziła, że nie ma sensu dokonywania korekty w oparciu o przekazane przez RDOŚ dane (LPIS), gdyż są nieaktualne. Finalnie ustalono, że korekta nie zostanie wykonana. Pani Rogała przedstawiała projekt zarządzenia i różnice między zawartością

dokumentacji i zarządzenia. Pani Antosyk scharakteryzowała dane, które zostaną przedstawione na załączonym do zarządzenia załączniku graficznym na podkładzie ortofotomapy.

Dyskutowano wskazania do istniejących dokumentów planistycznych. Pan Grałek dopytywał o nowy plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego. Pan Dąbek stwierdził, że została już podjęta uchwała w sprawie jego ustanowienia. Ustalono potrzebę wyjaśnienia tej sprawy w WBPP w Rzeszowie (wg informacji uzyskanej u źródła po spotkaniu – jest on jeszcze na etapie projektu).

Pan Suchy pytał, kiedy będzie dostępny projekt zarządzenia. Pani Antosyk przedstawiła procedurę weryfikacji projektu i terminy umowne. Obiecała udostępnienie go jeszcze przed udziałem społecznym.

Pani Antosyk, w związku z omówieniem całości zagadnień, podziękowała obecnym za merytoryczną dyskusję i zamknęła spotkanie życzeniami świątecznymi i noworocznymi.

Protokół sporządził:

Paweł Ruciński